

Strasbourg, 5. november 2021

POSVETOVALNI SVET EVROPSKIH SODNIKOV (CCJE)

Mnenje št. 24 (2021):

Razvoj sodnih svetov

ter njihova vloga v neodvisnih in nepristranskih pravosodnih sistemih

DEL A. Uvod in Mnenje CCJE št. 10 (2007)

I. Uvod: področje uporabe tega mnenja

1. Sodstvo kot tretja veja oblasti ima ključno vlogo v demokratični pravni državi¹. Da bi lahko izpolnilo svojo vlogo v sodobni državi in čedalje bolj povezani Evropi, je treba sodstvo organizirati na način, ki zagotavlja, da lahko posamezni sodniki prosto odločajo o zadevah popolnoma neodvisno in samo na podlagi zakonov. Da se zagotovi zaupanje javnosti, da se sodne odločbe sprejemajo neodvisno, se je treba izogibati že videzu zunanjega vpliva in pritiska².
2. V demokratični pravni državi je neodvisno sodstvo nujno. V številnih državah članicah, čeprav ne vseh, je sodni svet tista institucija, ki je odgovorna, da brani neodvisnost sodstva. Leta 2007 je CCJE sprejel Mnenje št. 10 (2007) o sodnem svetu, ki služi družbi. Magna Carta sodnikov³ in mednarodni standardi, ki jih je na primer vzpostavila Beneška komisija⁴, prav tako poudarjajo pomen takšnih svetov⁵. Od takrat so nekatere

¹ Glej Mnenje CCJE št. 18 (2015).

² Sodišče Evropske unije (CJEU), *C-83/19 in druge*, 18. 5. 2021, 196.–197., 205., 207., 212., 231. in 236. odstavek.

³ Magna Carta sodnikov CCJE (2010), 13. odstavek.

⁴ Beneška komisija, Kontrolni seznam pravne države E. 1 iv–ix; Poročilo o neodvisnosti sodnega sistema, CDL-AD(2010)004, 32. odstavek; CDL-AD(2007)028, 29. odstavek.

države članice uvedle ali okrepile sodne svete⁶. Vendar pa je bil razvoj dogodkov v zadnjih letih tudi izziv za načela in standarde, izražene v teh dokumentih⁷. Zaradi tega razvoja dogodkov je pomembno znova potrditi načela, izražena v Mnenju št. 10, in jih po potrebi dopolniti glede na nedavne politične dogodke, ki spodkopavajo pravosodne institucije in sodno prakso evropskih sodišč⁸.

3. Podrobna pravila, določena v ustavah in mednarodnih standardih, sama po sebi ne zadostujejo za uresničitev teh načel ter vzpostavitev neodvisnega in nepristranskega sodstva, ki bo delovalo v skladu z visokimi strokovnimi standardi⁹. Sodstvo in drugi veji oblasti, politiki, mediji in civilna družba morajo sodelovati pri dolgoročnem prizadevanju za povečanje strokovnosti, preglednosti in etike v sodstvu, da bi pravila na papirju spremenili v kulturo spoštovanja neodvisnosti sodstva¹⁰ v korist družbe. Vsi, ne le sodstvo, morajo biti vključeni v varstvo teh vrednot kot nujne podlage za demokratično pravno državo. Sodni sveti si morajo prizadevati za pridobitev zaupanja javnosti z odličnim delom, opravljenim odgovorno¹¹ in pregledno v korist javnosti.
4. CCJE na podlagi odgovorov na vprašalnik, poslan državam članicam v okviru priprav za to mnenje, ugotavlja, da med državami članicami obstaja velika raznolikost ne le v zvezi z organizacijo sodstva, temveč tudi v zvezi z organizacijami, imenovanimi sodni sveti. Takšni sveti se razlikujejo po organiziranosti, sestavi in pristojnostih. Nekateri sveti so pristojni tako za sodnike kakor tudi tožilce, nekateri pa lahko izvajajo pooblastila, ki lahko z izbiro in napredovanjem sodnikov ali sestavo sodišča močno vplivajo na odločitve sodišč. Druge odločitve svetov imajo le posredni učinek, denimo odločitve v zvezi z organiziranostjo sodišč, vključno z vzdrževanjem sodnih stavb, proračunom in IKT¹². CCJE podpira raznolikost med državami članicami, saj je odraz različnih nacionalnih ustav, pravne kulture in zgodovine ter ne želi priporočiti nobene posebne oblike sveta.

⁵ Glede znanstvenega dela glej posebno izdajo o sodnih svetih, German Law Journal, objavljeno leta 2018, Jessica Walsh, Sodni sveti in razrešitev sodnikov nižjih sodišč v Argentini, 2019; Giuseppe Ferrari, kmalu v International Journal for Court Administration; Sanders/von Danwitz German Law Journal 19(2018) 769.

⁶ EU: Poročilo o stanju pravne države za leto 2020, COM(2020) 580 final, EN, str. 8–10.

⁷ Za več informacij o razvoju dogodkov v EU glej: Poročilo o stanju pravne države za leto 2020, COM(2020) 580 final EN, str. 10–12; predsedstvo CCJE, Poročilo o neodvisnosti in nepristranskosti sodstva v državah članicah Sveta Evrope (2019), CCJE-BU(2020)3, 20.–24. odstavek.

⁸ O teh dogodkih glej Poročilo generalnega sekretarja Sveta Evrope za leto 2021, 1. poglavje; glej iz sodne prakse Evropskega sodišča za človekove pravice (ESČP), *Ramos Nunes de Carvalho e Sá proti Portugalski*, 6. 11. 2018, 144. odstavek; *Guðmundur Andri Anstraðsson proti Islandiji (IVS)*, pritožba št. 26374/18, 1. 12. 2020; *Xero Flor w Polsce proti Poljski*, 7. 5. 2021 – 4907/18, 243.–251. odstavek; iz sodne prakse Sodišča Evropske unije (SEU), *ASdJP proti Tribunal de Contas* 27. 2. 2018 – C 64/16, 42.–45. odstavek; *Evropska komisija proti Poljski*, 24. 6. 2019 – C 619/18, 71.–73. odstavek; *A. K. proti Krajowa Rada Sadownicta*, 19. 11. 2019, – C 585/18, C-624/18, C-625/18, 120.–122. odstavek. CJEU, *Evropska komisija proti Poljski*, 24. 6. 2019 – C 619/18, 74. in 75. odstavek; CJEU, *A. K. proti Krajowa Rada Sadownicta*, 19. 11. 2019, – C 585/18, C-624/18, C-625/18, 123., 133.–134. odstavek; *VQ proti Land Hessen*, 9. 7. 2020 – C2727/19, 54. odstavek; *Repubblika Il-Prim Ministru proti WY*, 20. 4. 2021 – C-896/19; C-83/19 in druge 18. 5. 2021.

⁹ Beneška komisija, Nujno vmesno mnenje o osnutku nove ustave, 11. december 2020, Bolgarija, CDL-AD(2020)035, 37. odstavek.

¹⁰ Glej Beneška komisija, Nujno vmesno mnenje o osnutku nove ustave, 11. december 2020, Bolgarija, CDL-AD(2020)035, 37. odstavek; glej tudi Holmøyvik/Sanders, Stresni test za evropska sodstva v: Evropski letopis ustavnega prava 2019, 287–310.

¹¹ Magna Carta sodnikov CCJE (2010), 13. odstavek.

¹² Glej Mnenje CCJE št. 10 (2010), 43.–47. odstavek.

5. To mnenje se nanaša na nacionalne institucije držav članic, ki so neodvisne od izvršilne in zakonodajne oblasti ali so samostojne in zagotavljajo končno odgovornost za podporo sodstvu pri neodvisnem izvajanju sodne oblasti. Take institucije so v tem mnenju imenujejo sodni sveti¹³. Če sodni svet obstaja, mora biti organiziran in sestavljen tako, da izpolnjuje zgoraj navedena pričakovanja. Poleg tega mora delovati kot sredstvo za varstvo, podporo in razvoj vloge sodstva in neodvisnosti posameznih sodnikov v odnosu do drugih vej oblasti.
6. To mnenje je bilo pripravljeno na podlagi prejšnjih mnenj CCJE, zlasti Mnenja št. 10 (2007), Magne Carte sodnikov CCJE (2010) in ustreznih uradnih dokumentov Sveta Evrope, predvsem Evropske listine o zakonski ureditvi položaja sodnikov (1998) ter Priporočila Odbora ministrov CM/Rec(2010)12 o sodnikih: neodvisnosti, učinkovitosti in odgovornostih. Veliko pomoč je imela delovna skupina CCJE v prispevkih Nurie Diaz Abad (nekdanje predsednice ENCJ, španski sodni svet) in Keesa Sterka (nekdanjega predsednika ENCJ, nekdanjega člana nizozemskega sodnega sveta) na skupnem seminarju. To mnenje upošteva tudi odgovore članov CCJE na vprašalnik o razvoju sodnih svetov in njihovi vlogi v neodvisnih in nepristranskih sodnih svetih, povzetek teh odgovorov in predhodni osnutek, ki ga je pripravila znanstvena strokovnjakinja CCJE prof. dr. Anne Sanders (Univerza v Bielefeldu, Nemčija/Univerza v Bergnu, Norveška), ki jo je imenoval Svet Evrope.

II. Mnenje CCJE št. 10 (2007) kot izhodišče

7. To mnenje potrjuje in dopolnjuje Mnenje št. 10 (2007). Glavna načela iz Mnenja št. 10 (2007) so zato izhodišče za to mnenje in so v celoti povzeta.
8. CCJE v svojem Mnenju št. 10 (2007) o sodnem svetu, ki služi družbi, priporoča:

A. Splošno

- a) *Pomembno je, da se ustanovi poseben organ, na primer sodni svet, ki je pooblaščen za varstvo neodvisnosti sodnikov kot bistvenega elementa pravne države, ki spoštuje načelo delitve oblasti;*
- b) *Sodni svet mora varovati neodvisnost sodnega sistema in posameznih sodnikov ter hkrati zagotovi učinkovitost in kakovost pravosodja, kakor je opredeljeno v 6. členu Evropske konvencije o človekovih pravicah, da se okrepi zaupanje javnosti v sodni sistem;*
- c) *Sodni svet se mora z navedbo v ustavnem ali enakovrednem besedilu zavarovati pred tveganjem, da se njegova avtonomija omeji v prid zakonodajne ali izvršilne oblasti.*

B. O sestavi sodnega sveta

- a) *Da se prepreči vtis o uveljavljanju lastnega interesa, samozaščitnem ravnanju in kronizmu ter da bi sodni svet lahko odražal različna stališča v družbi, mora imeti mešano sestavo s prepričljivo večino sodnikov, pri čemer bi morale biti nekatere posebne naloge v izključni pristojnosti senata, sestavljenega samo iz sodnikov. Sodni svet je lahko sestavljen tudi izključno iz sodnikov;*

¹³ ENCJ (Evropska mreža sodnih svetov) uporablja ta opis: <https://www.encj.eu/index.php/>.

b) Člani, naj bodo to sodniki ali ne, morajo biti imenovani na podlagi svoje usposobljenosti, izkušenj, razumevanja sodniškega življenja ter kulture neodvisnosti. Prav tako ne smejo biti aktivni politiki ali pripadniki zakonodajne ali izvršilne oblasti;

c) Člane sodnike morajo izvoliti njihovi stanovski kolegi brez vmešavanja političnih organov ali sodne hierarhije na način, ki zagotavlja kar najširšo zastopanost sodstva; če se izbira na neposrednih volitvah, mora sodni svet izdati pravila, ki bi čim bolj zmanjšala vsako ogrožanje zaupanja javnosti v sodni sistem;

d) Člane, ki niso sodniki, bodisi s pravnimi izkušnjami ali brez njih, morajo imenovati nepolitične institucije, če pa jih voli parlament, ne smejo biti poslanci; izvoljeni bi morali biti s kvalificirano večino, ki zahteva znatno podporo opozicije, in morajo biti osebe, ki v skupni sestavi sodnega sveta zagotavljajo raznoliko zastopanost družbe.

C. O delovanju sodnega sveta:

a) Mandat članov je lahko za polni delovni čas, a omejen po številu in času, da se ohrani stik s sodno prakso; članom (sodnikom in nesodnikom) bi bilo treba zagotoviti neodvisnost in nepristranskost;

b) Sodni svet mora sam upravljati svoj proračun in biti financiran tako, da je omogočeno optimalno in neodvisno delovanje;

c) Nekateri odločitve sodnega sveta morajo biti utemeljene in zavezujoče, zoper njih mora biti mogoča pritožba;

d) Kot bistveni element zaupanja javnosti v sodni sistem mora sodni svet delovati pregledno in odgovarjati za svoje dejavnosti, zlasti prek občasnih poročil, ki vsebujejo predloge ukrepov za izboljšanje delovanja sodnega sistema.

D. O pooblastilih sodnega sveta:

a) Sodni svet mora imeti širok nabor nalog, namenjenih varstvu in spodbujanju neodvisnosti sodstva ter učinkovitosti pravosodja; zagotoviti mora tudi, da ni konfliktov interesov pri izvajanju njegovih nalog;

b) Po možnosti naj bo sodni svet pristojen za izbiranje, imenovanje in napredovanje sodnikov; to bi bilo treba izvajati povsem neodvisno od zakonodajne in izvršilne oblasti ter povsem pregledno, kar zadeva merila pri izbiranju sodnikov;

c) Sodni svet mora biti aktivno vključen v ocenjevanje kakovosti pravosodja in izvajanje metod za zagotavljanje učinkovitosti dela sodnikov, vendar ne bi smel nadomestiti ustreznega sodnega organa, pristojnega za posamezne ocene o delu sodnikov;

d) Sodni svet je lahko pristojen za etična vprašanja; lahko tudi obravnava pritožbe uporabnikov sodišč;

e) Sodni svet je lahko pristojen za organizacijo in nadzorovanje izobraževanja, vendar pa morata zasnova in izvajanje programov izobraževanja ostati v pristojnosti centra za izobraževanje, s katerim bi svet moral sodelovati, da se zagotovi kakovost tako začetnega kot tudi izobraževanja na delovnem mestu;

f) Sodni svet ima lahko razširjene finančne pristojnosti, da se pogaja o proračunu za sodstvo in ga upravlja, ter pristojnosti v zvezi z upravljanjem in vodenjem različnih sodišč za boljšo kakovost pravosodja;

g) Sodni svet je lahko tudi ustrezen organ, ki ima širšo vlogo na področju promocije in varstva podobe pravosodja.

h) Sodni svet je treba pred parlamentarno obravnavo zaprositi za mnenje o osnutkih zakonov, ki bi lahko vplivali na sodstvo, npr. njegovo neodvisnost, ali ki bi lahko zmanjšali zagotovila državljanom za dostop do pravnega varstva.

i) Treba bi bilo spodbujati sodelovanje z različnimi sodnimi sveti na evropski in mednarodni ravni."

Del B. Dopolnitev in ponovna potrditev Mnenja CCJE št. 10 (2007)

I. Legitimnost in odgovornost sodnega sveta

9. V nekaterih državah članicah so nastali dvomi o legitimnosti, funkcijah, sestavi in odgovornosti sodnih svetov, kar je povzročilo spremembe zakonodaje, ki so vplivale na njihova pooblastila, sestavo, pristojnosti in vlogo. Legitimnost vseh svetov je izjemnega pomena za ohranjanje pravne države, zato želi CCJE poudariti njene vire. CCJE je že pojasnil, da morata biti legitimnost in odgovornost sodne oblasti povezani¹⁴. CCJE razlikuje dva vira legitimnosti posameznih sodnikov in sodstva. *Formalno* ali *ustavno legitimnost* ustvari ustava posamezne države članice in zakonita imenovanja sodnikov¹⁵. *Funkcionalna legitimnost* temelji na zaupanju javnosti, ki ga ustvari odlično delo, preglednost in odgovornost¹⁶. Ta dva vira legitimnosti sta pomembna tudi za sodne svete.

1. Legitimnost, vključno s pravno podlago in pravnimi sredstvi

10. CCJE znova potrjuje, da bi bilo treba pravno podlago sveta in njene glavne sestavine določiti v ustavi¹⁷ kot varni pravni podlagi za opredelitev njegove odgovornosti, neodvisnosti in legitimnosti¹⁸. Te morajo vključevati sestavo in vlogo sveta ter varnost mandata njegovih članov, skupaj z zagotovilom njegove neodvisnosti od zakonodajne in izvršilne oblasti¹⁹. Druge podrobnosti se lahko določijo z zakonom.

11. Nejasne zaveze o neodvisnosti sveta, pa čeprav zapisane v ustavi, ne zadostujejo. Vsak sodni svet mora imeti na voljo tudi učinkovita pravna sredstva za varstvo svoje avtonomije in za to, da izrazi svoj dvom o zakonitosti javnih aktov, ki vplivajo nanj ali na sodstvo. Dober primer bi lahko bilo upravičenje sveta, da začne postopek pred ustavnim sodiščem ali druga enakovredna pravica. Sodni svet mora imeti možnost

¹⁴ Glej Mnenje CCJE št. 18 (2015), 12.–38. odstavek.

¹⁵ Glej Mnenje CCJE št. 18 (2015), 13.–15. odstavek.

¹⁶ Glej Mnenje CCJE št. 18 (2015), 16.–19. odstavek.

¹⁷ Mnenje CCJE št. 10 (2007), 11. odstavek; Beneška komisija, Poročilo o neodvisnosti sodnega sistema, CDL-AD(2010)004, 22. odstavek.

¹⁸ Za formalno legitimnost sodnikov glej Mnenje CCJE št. 18 (2015), 14. in 15. odstavek.

¹⁹ Glej Poročilo posebnega poročevalca ZN Diega García-Sayána o neodvisnosti sodnikov in odvetnikov (2. maj 2018), 42. odstavek – dostopno na https://digitallibrary.un.org/record/1637422/files/A_HRC_38_38-EN.pdf.

zahtevati tudi procesno upravičenje pred domačimi in mednarodnimi sodišči (vključno s pravico do predložitve stališča v vlogi *amici curiae*).

2. Odgovornost

12. Čeprav ureditev v ustavi zagotavlja formalni vir legitimnosti, to ni dovolj, ampak jo mora dopolnjevati funkcionalna legitimnost. Vsak sodni svet in sodstvo, ki ga zastopa, mora pridobiti zaupanje javnosti in njeno podporo z odličnim in preglednim delom ter odgovornostjo. Kadar obstajajo konflikti z drugima vejama oblasti, bo podpora javnosti v veliki meri odvisna prav od tega, kako ta zaznava legitimnost sveta.
13. CCJE želi znova potrditi, da mora imeti sodni svet vlogo pri zagotavljanju preglednega in odgovornega delovanja sodstva²⁰. Poleg tega je odgovornost sodnega sveta sama po sebi pomemben vir funkcionalne legitimnosti²¹. Več kot ima svet pooblastil in odgovornosti, bolj je pomembno, da pri izvrševanju teh pooblastil ravna odgovorno.
14. CCJE razlikuje med *sodno, kazensko in pojasnjevalno odgovornostjo* ne le v zvezi s posameznimi sodniki in sodstvom kot celoto,²² temveč tudi v zvezi s sodnimi sveti.

a. Sodna odgovornost

15. Tako kakor drugi državni organi tudi noben sodni svet ni nad zakonom. Nekatere odločitve sveta vplivajo na pravice, ki jih varuje ESČP; na primer, pri sprejemanju odločitev v zvezi s kariero sodnikov morajo biti te obrazložene, sodniki pa morajo imeti pravico do sodnega varstva²³. Kadar pravilnost sklepa sveta preizkusi neodvisno sodišče, je svet odgovoren za ta sklep (*sodna odgovornost*)²⁴. Posebno pozornost je treba nameniti neodvisnosti in nepristranskosti vseh sodišč, ki preizkušajo pravilnost odločitev sveta, vključno z neodvisnostjo od sveta²⁵.

b. Kazenska odgovornost

16. Člani sodnega sveta morajo izpolnjevati najvišje etične standarde in biti na ustrezen način odgovorni za svoja dejanja. Ne smejo biti imuni pred pregonom v skladu s splošnim kazenskim pravom. Tako kakor v zvezi s posameznimi sodniki, ki so lahko odgovorni za svoja dejanja, to imenujemo *kazenska odgovornost*²⁶. Pri tem želi CCJE poudariti, da je treba ta sredstva urediti in uporabljati tako, da se ne krši neodvisnost in delovanje sodnega sveta.
17. Sodni sveti morajo oblikovati standarde poklicnega in etičnega ravnanja za svoje sodniške in laične člane²⁷ ter notranje postopke za preiskovanje pomanjkljivosti. Člani

²⁰ Mnenje CCJE št. 10 (2007), 91.–96. odstavek.

²¹ V 16. odstavku Mnenja CCJE št. 18 (2015) se je ta oblika legitimnosti imenovala "funkcionalna legitimnost".

²² Glej Mnenje CCJE št. 18 (2015), 26.–33. odstavek.

²³ Glej Beneško komisijo in Generalni direktorat za človekove pravice Sveta Evrope, Nujno mnenje o osnutku zakona o spremembah nekaterih zakonodajnih aktov v zvezi s postopkom za izvolitev (imenovanje) članov visokega sodnega sveta (HCJ) in dejavnostmi disciplinskih inšpektorjev HCJ (osnutek zakona št. 5068) z dne 5. 5. 2021 (CDL-PI(2021)004 (Ukrajina), 62. in 75. odstavek.

²⁴ Glej Mnenje CCJE št. 18 (2015), 26. odstavek.

²⁵ Glej sodbo ESČP Volkov proti Ukrajini – 21722/11, 130. odstavek; Denisov proti Ukrajini – 76639/11 – 79. odstavek.

²⁶ Glej Mnenje CCJE št. 18 (2015), 33. odstavek.

²⁷ Glede takšnih standardov za sodnike glej: Mnenje CCJE št. 3, 8.–50. odstavek.

morajo delovati v skladu s temi standardi in vrednotami neodvisnosti, nepristranskosti in integritete²⁸. Disciplinska in kazenska odgovornost članov je pomemben vidik kazenske odgovornosti. Spoštovati je treba pravice članov do poštenega sojenja, vključno s pravico do zastopanja. Odločitve, sprejete v tem okviru, morajo biti obrazložene, obstajati mora možnost njihovega sodnega preizkusa..

c. Pojasnjevalna odgovornost

18. Vsak sodni svet mora delovati pregledno in navesti razloge za svoje odločitve in postopke ter s tem izkazati svojo odgovornost²⁹. To imenujemo *pojasnjevalna odgovornost*. Prav tako mora biti odprt za kritične povratne informacije in pripravljen na nenehno izboljševanje. Ta oblika odgovornosti je še posebej pomembna v dialogu z drugima vejama oblasti in civilno družbo.

II. Naloge, organiziranost in sestava sodnih svetov

1. Naloge sodnega sveta

19. CCJE se strinja, da ne obstaja samo ena oblika sodnega sveta. Ne glede na to pa mora imeti vsak svet ustrezne pristojnosti za varstvo neodvisnosti sodstva in posameznih sodnikov³⁰, tako da lahko posamezni sodniki prosto odločajo o zadevah brez neprimernega vpliva zunaj ali znotraj sodstva³¹. Neodvisnost sodstva zahteva posebno varstvo pri odločitvah, ki vplivajo na sodno odločanje, kakor so izbira sodnikov, dodeljevanje zadev in disciplinski postopki. Kadar ima sodni svet takšne odgovornosti, je treba zagotoviti, da se odločitve sprejemajo tako, da se varuje in krepi neodvisnost sodstva.
20. ESČP in Sodišče Evropske unije sta odločila, da je imenovanje sodnikov zelo pomembno za neodvisno sodstvo³². CCJE se je vedno zavzemal za takšno stališče³³. Zato je ključna naloga izbira ali priporočilo novih sodnikov za imenovanje in napredovanje ob upoštevanju meritokratskega načela³⁴. Kadar je to odgovornost sodnega sveta, jo je treba izvajati neodvisno in odgovorno³⁵. Odločitve v zvezi s kariero sodnikov se ne smejo sprejemati zaradi lojalnosti do politikov ali drugih sodnikov. S

²⁸ Glede ustanovitve sveta za etiko glej: Beneško komisijo in Generalni direktorat za človekove pravice Sveta Evrope, Nujno mnenje o osnutku zakona o spremembah nekaterih zakonodajnih aktov v zvezi s postopkom za izvolitev (imenovanje) članov visokega sodnega sveta (HCJ) in dejavnostmi disciplinskih inšpektorjev HCJ (osnutek zakona št. 5068) z dne 5. 5. 2021 (CDL-PI(2021)004 (Ukrajina), 37. in 40. odstavek.

²⁹ Mnenje CCJE št. 10 (2007), 95. odstavek.

³⁰ Mnenje CCJE št. 10 (2007), 14. odstavek.

³¹ CJEU, *ASdJP proti Tribunal de Contas* 27. 2. 2018 – C 64/16, 42.–45. odstavek; *Evropska komisija proti Poljski*, 24. 6. 2019 – C 619/18, 71.–73. odstavek; *A. K. proti Krajowa Rada Sadownicta*, 19. 11. 2019, – C 585/18, C-624/18, C-625/18, 120.–122. odstavek.

³² ESČP, *Ramos Nunes de Carvalho e Sá proti Portugalski*, 6. 11. 2018, 144. odstavek; *Guðmundur Andri Ástráðsson proti Islandiji* ([VS], št. 26374/18, 1. 12. 2020; *Xero Flor w Polsce proti Poljski*, 7. 5. 2021 – 4907/18, 243.–251. odstavek; CJEU, *Evropska komisija proti Poljski*, 24. 6. 2019 – C 619/18, 74., 75. odstavek; CJEU, *A.K. proti Krajowa Rada Sadownicta*, 19. 11. 2019, - C 585/18, C-624/18, C-625/18, 123., 133.–134. odstavek; *VQ proti Land Hessen*, 9. 7. 2020 – C2727/19, 54. odstavek; *Repubblika Il-Prim Ministru proti WY*, 20. 4. 2021 – C-896/19, 53., 57. odstavek: nobenega nazadovanja pri zaščiti sodne neodvisnosti: 61.–64. odstavek.

³³ Mnenje CCJE št. 1 (2001), 17.–45. odstavek.

³⁴ Mnenje CCJE št. 1 (2001); *Magna Carta sodnikov CCJE* (2010), 5. odstavek.

³⁵ Mnenje CCJE št. 10 (2007), 48.–51. odstavek, Beneška komisija, Poročilo o neodvisnosti sodnega sistema, CDL-AD(2010)004, 32. odstavek

tem ko sodni svet odloča o izbiri in napredovanju sodnikov ali sestavi sodišča, ima velik vpliv na prihodnje sodne odločitve, zato mora biti večina tistih, ki te odločitve ali priporočila sprejemajo, sodnikov. Ne glede na to CCJE podpira, da so laični člani vključeni v takšne odločitve, saj to pomeni varovalo pred kronizmom in kloniranjem med sodniki.

21. Žal številni sodniki v Evropi menijo, da odločitve v zvezi z izbiro in napredovanjem sodnikov ne temeljijo na meritokratskem načelu³⁶. Zato je ključnega pomena, da sveti delujejo na podlagi etičnih pravil in, kolikor je mogoče, posebnih objektivnih meril za imenovanja in napredovanja ter da vsakega kandidata ocenijo v preglednem postopku, ki se konča z obrazloženo odločitvijo. Sodniki, ki menijo, da njihove pravice niso bile spoštovane, morajo imeti pravico do sodnega varstva³⁷.
22. CCJE želi poudariti, da je preverjanje sodnikov (*vetting*) zelo težavno, saj ga je mogoče uporabiti in zlorabiti za odstranitev politično "nezaželenih" sodnikov³⁸. Če se to že izvaja v državi članici, mora tako preverjanje opraviti neodvisna institucija. Sodni sveti morajo imeti pomembno vlogo pri varstvu neodvisnosti sodstva v tem postopku.
23. CCJE ne izključuje možnosti preverjanja (*vetting*) sveta. Toda to je skrajni ukrep; kadar se izvede, mora tako preverjanje opraviti neodvisni organ.
24. CCJE ugotavlja čedalje večji pomen informacijske tehnologije za prihodnost sodstva in priporoča, da morai sodni sveti, če obstajajo, imeti vlogo na tem področju, da bi ustrezno varovali neodvisnost sodstva in zagotovili kakovost dela sodnikov v prihodnje³⁹.
25. Mnenje CCJE št. 10 (2007) in Magna Carta sodnikov priporočata, naj imajo sodni sveti široke pristojnosti glede vseh vprašanj v zvezi z njihovim položajem ter organiziranostjo, delovanjem in podobo pravosodnih institucij.⁴⁰ Večje kot so odgovornosti in pooblastila sveta, pomembnejše je, da njegovo neodvisnost spoštujeta drugi veji oblasti, da ima dovolj sredstev ter da je odgovoren za svoje delovanje in odločitve⁴¹. Čeprav lahko močan svet brani sodstvo in posamezne sodnike, je zaradi številnih odgovornosti izpostavljen politizaciji v sodstvu ali zunaj njega. Če je svet pristojen za vprašanja sodne uprave, bi moral stremeti tudi k povečanju učinkovitosti sodstva. Če pristojnosti ali naloge v zvezi s sodstvom niso odgovornost sodnega sveta, bi jih morala obravnavati sodstvo ali neodvisni organ.
26. CCJE znova potrjuje svoje stališče, da bi se bilo treba pred razpravo v parlamentu ali pred zakonodajnimi ukrepi posvetovati s sodnim svetom o vseh politikah, vključno s predlagano zakonodajo ali osnutki zakonodaje, ki bi lahko vplivali na sodstvo (na primer na njegovo neodvisnost) ali ki bi lahko zmanjšali zagotovila državljanom za dostop do sodnega sistema⁴².

³⁶ Raziskava ENCJ 2019 o neodvisnosti sodnikov, str. 33–34.

³⁷ Glej Mnenje CCJE št. 17 (2014).

³⁸ ESČP Xhoxhaj proti Albaniji št. 15227/19; Mnenje Beneške komisije št. 868/2016 z dne 12. decembra 2016, Albanija, kratko poročilo *amicus curiae* za ustavno sodišče o zakonu o prehodnem ponovnem ocenjevanju sodnikov in tožilcev (zakon o preverjanju); v Mnenju CCJE 21 (2018), 28. odstavek, se uporablja izraz "lustracija".

³⁹ Mnenje CCJE št. 14 (2011), 36. odstavek.

⁴⁰ Magna Carta sodnikov CCJE (2010), 13. odstavek.

⁴¹ Magna Carta sodnikov CCJE (2010), 13. odstavek.

⁴² Mnenje CCJE št. 10 (2007), 87. odstavek.

2. Sestava sodnega sveta

27. Mnenje št. 10 (2007) že vsebuje obsežna priporočila o sestavi sodnega sveta in pristojnostih ter izbiri njegovih članov in predsednika⁴³. To mnenje želi znova potrditi ta načela. Člani sveta morajo biti izbrani na način, ki podpira neodvisno in učinkovito delovanje sveta in sodstva ter preprečuje vsakršen videz političnega vpliva, lastnih interesov ali kronizma⁴⁴.
28. CCJE se zaveda, da v nekaterih državah članicah sodni sveti vključujejo člane po uradni dolžnosti. Članstvo po uradni dolžnosti ni sprejemljivo, razen v zelo majhnem številu primerov, na primer, če gre za predsednika vrhovnega sodišča, ne sme pa vključevati članov ali predstavnikov zakonodajne ali izvršilne oblasti⁴⁵. Član po uradni dolžnosti, ki ni sodnik, ne sme sodelovati pri disciplinskih odločitvah.
29. CCJE priporoča, da večino v sodnem svetu sestavljajo sodniki, ki jih izvolijo njihovi stanovski kolegi. Odvisno od vloge sveta so lahko člani tudi drugi. CCJE priporoča, da ima svet tudi nesodniške člane, po možnosti naj vključuje tudi laike, ki niso pravni strokovnjaki⁴⁶. Čeprav morajo biti sodniki vedno v večini, nesodniški člani, po možnosti z glasovalno pravico, zagotavljajo raznoliko zastopanost družbe, kar zmanjšuje tveganje korporativizma⁴⁷. Sodelovanje laičnih oseb lahko poveča legitimnost in je sredstvo proti uveljavljanju sodstva kot "zadeve, ki zadeva le pravnike". CCJE ima glede tega niansirano stališče v primerjavi s tistim v Mnenju št. 10 (2007).

3. Izbira članov in predsednika sodnega sveta

30. CCJE želi znova odločno potrditi, da morajo biti člani večinoma sodniki, ki jih izvolijo njihovi stanovski kolegi, kar zagotavlja najširšo možno zastopanost sodišč in⁴⁸ stopenj⁴⁹ ter raznolikost spolov in regij. Izvoljeni sodniki morajo imeti možnost sodelovati pri dejavnostih sveta na način, ki je združljiv z njihovo delovno obremenitvijo. Če svet vključuje člane, ki niso sodniki, morajo ti imeti možnost, da dovolj časa namenijo sodelovanju pri dejavnostih sveta.
31. Izogibati se je treba, da bi sodniške člane izvolil parlament ali da bi jih izbrala izvršilna veja oblasti⁵⁰. Izvolitev nesodniških članov s strani parlamenta je sprejemljiva. Druga možnost je, da take člane izvolijo ali imenujejo institucije, kakor so odvetniške zbornice, ali jih imenujejo nevladne organizacije.

⁴³ Mnenje CCJE št. 10 (2007), 15.–36. odstavek.

⁴⁴ Mnenje CCJE št. 10 (2007), 15. in 16. odstavek; glej, kako pomembni so neodvisni organi, ki izbirajo sodnike: CJEU, *A. K. proti Krajowi Rada Sadownicta*, 19. 11. 2018 – C 585/18, C-624/18, C-625/18, 137.–138. odstavek. C-619/18

⁴⁵ Mnenje CCJE št. 10 (2007), 23. in 26. odstavek.

⁴⁶ Glej Mnenje CCJE št. 10 (2007), 22. odstavek.

⁴⁷ Mnenje CCJE št. 10 (2007), 32. odstavek.

⁴⁸ Poročilo posebnega poročevalca ZN Diega García-Sayána o neodvisnosti sodnikov in odvetnikov (2. maj 2018), 110. odstavek – dostopno na https://digitallibrary.un.org/record/1637422/files/A_HRC_38_38-EN.pdf.

⁴⁹ Mnenje CCJE št. 10 (2007), 18., 25., 26., 27. in 30. odstavek.

⁵⁰ Mnenje CCJE št. 10 (2007), 31. odstavek.

32. Ne glede na to, kako so člani izbrani in imenovani⁵¹, to ne sme biti iz političnih razlogov. Zahteva, da kandidat nima "političnih pripadnosti", je preveč nejasna, tako da je morda bolj zaželeno sklicevanje na članstvo v strankah ali uradne položaje v vladi in zakonodajni veji oblasti ali na druge konkretne primere⁵². Člani sodnega sveta ne smejo biti pod nadzorom ali vplivom drugih.
33. Kadar člane izvoli parlament, je treba za vključitev opozicije in spodbujanje medstrankarskega sodelovanja zahtevati kvalificirano večino⁵³. CCJE se zaveda, da lahko ta zahteva privede do zastoja, zato za preprečitev tega priporoča uvedbo določenih mehanizmov⁵⁴. Pri tem se je treba izogibati zniževanju potrebne večine, ker to lahko zmanjšuje spodbudo večine za doseg kompromisa. Namesto tega mora tak mehanizem zagotavljati neodvisno izbiro in lahko vključuje opozicijo ali poziv za izbiro kandidatov, uvrščenih v ožji izbor, s strani drugih institucij. Čeprav CCJE še ni bil seznanjen s takšnim načinom, bi lahko pri izvolitvi kandidatov, da bi odpravili zastoj, sodelovali sodniki.
34. Izbirni postopek, vključno z morebitnimi kampanjami kandidatov, mora biti pregleden in zagotavljati preverjanje usposobljenosti kandidatov, zlasti njihove nepristranskosti in integritete⁵⁵. Prosta mesta je treba javno oglaševati in zagotoviti enake možnosti, da bi podprli raznoliko skupino neodvisnih kandidatov. Člani sveta morajo imeti dostop do vseh informacij, ki so pomembne za opravljanje njihovih nalog.
35. CCJE želi znova potrditi, da mora biti predsednik sodnega sveta nepristranska oseba, ki ni blizu političnim strankam. Zato je v parlamentarnih sistemih, v katerih ima predsednik/voditelj države le formalna pooblastila, sprejemljivo, da se za predsedujočega sodnemu svetu imenuje voditelj države, medtem ko mora v drugih sistemih predsedujočega izvoliti sodni svet, predsedujoči pa mora biti sodnik.⁵⁶

4. Varnost mandata članov sodnega sveta

36. Člane je treba na ta položaj izbrati za določen čas in morajo imeti ustrezno varstvo glede svoje nepristranskosti in neodvisnosti⁵⁷. Člani morajo biti varovani pred notranjimi in zunanjimi pritiski. Vendar pa mora mandat članu, razen v primeru smrti, upokojitve ali razrešitve s položaja, ki je na primer posledica disciplinskega ukrepa, prenehati šele z zakonito izvolitvijo naslednika, da bi se zagotovilo zakonito opravljanje nalog sveta

⁵¹ Glej: Skupno mnenje Beneške komisije in Generalnega direktorata za človekove pravice in pravno državo o osnutku zakona o spremembah in dopolnitvah ustave v zvezi s sodnim svetom, 20. marec 2020 (CDL-AD(2020)001, 57.–60. odstavek).

⁵² Mnenje CCJE št. 10 (2007), 23. odstavek, glej Skupno mnenje Beneške komisije in Generalnega direktorata za človekove pravice in pravno državo o osnutku zakona o spremembah in dopolnitvah ustave v zvezi z vrhovnim sodnim svetom, 20. marec 2020 (CDL-AD(2020)001, 54. odstavek; glede meril neprimernosti glej: Nujno mnenje o dopolnjenem osnutku sprememb zakona o državnem tožilstvu, 10. maj 2021, Črna gora (CDL-PI(2021)008, 28.–31. odstavek).

⁵³ Nujno mnenje o dopolnjenem osnutku sprememb zakona o državnem tožilstvu, 10. maj 2021, Črna gora (CDL-PI(2021)008, 40. odstavek).

⁵⁴ Glej Skupno mnenje Beneške komisije in Generalnega direktorata za človekove pravice in pravno državo o osnutku zakona o spremembah in dopolnitvah ustave v zvezi z vrhovnim sodnim svetom z dne 20. marca 2020 (CDL-AD(2020)001, 51. in 68. odstavek; glej tudi Beneška komisija, Zbornik mnenj, poročil in študij o ustavnem pravosodju Beneške komisije (CDL-PI(2020)004, str. 20–22).

⁵⁵ Glej Mnenje CCJE št. 10 (2007), 21. odstavek.

⁵⁶ Mnenje CCJE št. 10 (2007), 33. odstavek.

⁵⁷ Mnenje CCJE št. 10 (2007), 36. odstavek.

tudi tedaj, če zaradi zastoja v parlamentu ne pride do imenovanja novih članov⁵⁸. CCJE opozarja na možen vpliv reelekcije na neodvisnost članov sodnega sveta. Da⁵⁹ se zagotovi neodvisnost, bi se bilo treba načeloma izogibati reelekcijam članov, ki svojo funkcijo opravljajo s polnim časom, v korist daljših mandatov za določen čas. To mnenje potrjuje stališče iz Mnenja št. 10 (2007)⁶⁰. Kontinuiteto in učinkovitost je mogoče izboljšati, če se vsi mandati ne iztečejo hkrati.

37. CCJE želi znova potrditi pomen varnosti mandata vseh članov sveta kot takega⁶¹ kot ključne predpostavke za neodvisnost sveta. Sodnike, imenovane v sodni svet, je treba varovati z enakimi jamstvi, kot veljajo za sodnike, ki opravljajo sodne funkcije, vključno s pogoji službe in mandata ter pravico do poštenega sojenja v primeru disciplinskih postopkov, suspendiranja in razrešitve⁶². Nesodniški člani morajo imeti enakovredno zaščito. Sodniki in nesodniški člani morajo uživati enake imunitete, kakor so določene v Mnenju št. 3 (2002)⁶³.
38. Člane je mogoče razrešiti s položaja samo na podlagi dokazane hude kršitve in v postopku, v katerem so zagotovljene njihove pravice do poštenega sojenja. Člani lahko prenehajo biti člani v primeru nezmožnosti ali izgube položaja, na podlagi katerega so bili izvoljeni ali imenovani v svet. Če je za to odločitev odgovoren svet ali poseben organ v njegovi sestavi, je treba razrešenemu članu zagotoviti pravico do pritožbe. CCJE poudarja pomen dejstva, da se postopki, ki lahko neposredno ali posredno privedejo do prenehanja mandata, ne zlorablajo v politične namene, temveč se spoštujejo pravice do poštenega sojenja⁶⁴. V zvezi s tem to mnenje razširja Mnenje št. 10 (2007).

5. Človeški in finančni viri sodnega sveta

39. Številne države članice poročajo o pomanjkanju človeških in finančnih virov v sodnih svetih. CCJE želi zato znova potrditi odgovornost držav članic, da sodstvu zagotovijo ustrezna sredstva, vključno z ločenimi finančnimi sredstvi in osebjem za sodne svete⁶⁵.

III. Sodni sveti v družbi

⁵⁸ Glej Skupno mnenje Beneške komisije in Generalnega direktorata za človekove pravice in pravno državo o osnutku zakona o osnutku sprememb zakona o sodstvu in statusu sodnikov ter nekaterih zakonih o delovanju vrhovnega sodišča in pravosodnih organov (osnutek zakona 3711) Ukrajina, 9. oktober 2020 (CDL-AD(2020)022, 49. odstavek.

⁵⁹ Glede na odgovore držav članic je najdaljši mandat šest let, na primer v Sloveniji, Romuniji, Severni Makedoniji, Nizozemski in Madžarski.

⁶⁰ Mnenje CCJE št. 10 (2007), 34. odstavek.

⁶¹ Mnenje CCJE št. 10 (2007), priporočilo E I; glej tudi Skupno mnenje Beneške komisije in Generalnega direktorata za človekove pravice in pravno državo o osnutku zakona o spremembah in dopolnitvah ustave v zvezi z vrhovnim sodnim svetom, 20. marec 2020, Moldavija (CDL-AD(2020)001, 55.–56. odstavek; Mnenje Beneške komisije o osnutku sprememb zakona o državnem tožilstvu in osnutku zakona o tožilstvu za organizirani kriminal in korupcijo, 22. marec 2021, Črna gora (CDL-AD(2021)012 45.–48. odstavek; Nujno mnenje o dopolnjenem osnutku sprememb zakona o državnem tožilstvu, 10. maj 2021, Črna gora (CDL-PI(2021)008, 46.–49. odstavek, v skladu z Beneško komisijo dovoljeno le, če se uvedejo novosti, ki bistveno depolitizirajo svet.

⁶² Glej Diego García-Sayán, posebni poročevalec Združenih narodov, o neodvisnosti sodnikov in prava, poseg v zadevi *Grzęda proti Poljski*, pritožba št. 43572/18, 45.–53. odstavek.

⁶³ Mnenje CCJE št. 3 (2002), 51.–77. odstavek.

⁶⁴ Mnenje CCJE št. 3 (2002), 58.–74. odstavek; CJEU C-83/19 in druge, 18. 5. 2021, 196.–199. in 236. odstavek.

⁶⁵ Mnenje CCJE št. 10 (2007), 73.–75. odstavek; Mnenje CCJE št. 18 (2015), 51. odstavek; poročilo ENCJ 2015/2016 o financiranju sodstva.

1. Odnosi z drugima vejama oblasti

40. Poslanci in člani izvršilne veje oblasti morajo pri svojem poslovanju s sodnim svetom spoštovati zakonodajo ter ne smejo posegati v vlogo in delovanje sodnega sveta s kršenjem pravnih pravil ali izogibanjem tem pravilom. Poleg tega morajo odnosi s svetom temeljiti na kulturi spoštovanja pravne države in vloge sodnega sveta v posamezni državi članici.
41. Sodni sveti morajo dejavno sodelovati v dialogu z drugima vejama oblasti, zlasti kadar so s svojimi prispevki udeleženi pri zakonodajnih projektih. Tak dialog mora potekati v ozračju medsebojnega spoštovanja.

2. Odnosi z združenji sodnikov in civilno družbo

42. Države članice poročajo, da sodelujejo z javnostjo s pomočjo posebnih spletnih strani in poročil. Nekatere države članice celo poročajo, da se nekatera njihova plenarna zasedanja prenašajo po spletu. CCJE podpira takšna prizadevanja za večjo preglednost in odgovornost, a se strinja, da v številnih primerih, zlasti denimo kadar gre za razgovore in posvetovanja o odločitvah v zvezi s kariero sodnikov, obstaja legitimen interes za zaupno razpravo.
43. CCJE priporoča, naj sveti sodelujejo v dialogu z združenji sodnikov⁶⁶ in tudi civilno družbo, vključno z odvetniškimi zbornicami in nevladnimi organizacijami. Ta dialog pomeni pomembno priložnost za odgovorno držo. Sodni sveti morajo biti odprti za zunanje poglede in kritike ter biti dejavni pri prevzemanju pobud, na primer, z vprašalniki o zadovoljstvu uporabnikov sodišč in z vzpostavitvijo pritožbenih postopkov. Vendar pa se mora svet vedno zavedati svoje posebne neodvisne vloge in biti zato previden, da se izogibe lobiranju.
44. Ključnega pomena je, da se javnost seznaní z odgovornostmi in pomenom neodvisnega sodstva⁶⁷. V nekaterih pravnih sistemih se sodni postopki že prenašajo po spletu, tako da je obravnave mogoče spremljati na daljavo in na spletu objavljati obsežne informacije. Poleg tega lahko posamezna sodišča sodelujejo z javnostjo na lokalni ravni. Sodni svet mora imeti posebno vlogo pri pojasnjevanju pravosodnega sistema in svoje vloge v njem.

3. Odnosi z mediji

45. Države članice poročajo, da z mediji komunicirajo prek tiskovnih uradov, s sporočili za javnost in tiskovnimi konferencami⁶⁸. Za številne sodne svete v državah članicah sta objavljane poročila in mnenja ter obveščanje medijev pomembni orodji za sodelovanje z drugima vejama oblasti. Sodelovanje z javnostjo prek medijev je lahko odlično orodje odgovornosti in preglednosti.
46. Pomemben del vsake komunikacije z mediji, javnostjo in drugima vejama oblasti mora vključevati pojasnilo, da morajo svet in posamezni sodniki o zadevah odločati neodvisno. Svet se mora odločno upreti vsakemu poskusu napada ali pritiska na

⁶⁶ Glej Mnenje CCJE št. 23 (2020), 25. in 29.–32. odstavek, priporočilo 6.

⁶⁷ Glej Mnenje CCJE št. 7 (2005), 33.–54. odstavek; št. 10 (2007), 80.–86. odstavek.

⁶⁸ Glej odgovor na vprašalnik, poslan v okviru priprave tega mnenja, in Mnenje CCJE št. 10 (2007), 95. odstavek.

posamezne sodnike ali sodstvo kot celoto. Za spodbujanje ustreznih odnosov med sodstvom in mediji mora sodni svet delovati kot posrednik med sodstvom in mediji ali pa zagotoviti, da so vzpostavljeni drugi učinkoviti postopki za opravljanje te vloge.

4. Odnosi s protikorupcijskimi organi

47. Boj proti korupciji je ključna naloga, saj korupcija spodkopava zaupanje javnosti in s tem legitimnost sodstva kot celote⁶⁹. Po drugi strani pa morata biti učinkovit boj proti korupciji in boj za spoštovanje neodvisnosti sodstva ter pravne države povezana. Brez neodvisnega sodstva in spoštovanja pravne države ni učinkovitega boja proti korupciji⁷⁰. Tako tam, kjer je uvedena posebna institucija za boj proti korupciji, kakor tudi, kjer je boj proti korupciji še vedno v pristojnosti sodnega sveta, morajo biti svet in njegovi člani v celoti zavezani sprejetju in podpori vseh ustreznih korakov v boju proti korupciji v sodstvu in sodnem svetu. Sodni svet mora tudi paziti, da se boj proti korupciji in disciplinski postopki ne uporabljajo za politično motivirane napade na posamezne sodnike⁷¹.

IV. Sklepne ugotovitve in priporočila

1. V številnih državah članicah so sodni sveti odgovorni za obrambo neodvisnosti sodstva. Politični dogodki terjajo vnovično potrditev načel in priporočil, izraženih v Mnenju št. 10 (2007) o sodnih svetih, in po potrebi njihovo dopolnitev (2., 7. in 8. odstavek).
2. Ustave in mednarodni standardi, ki se zavzemajo za uvedbo in ustrezno ureditev sodnih svetov, ne zadostujejo za vzpostavitev neodvisnega sodstva. Sodstvo in drugi veji oblasti, politiki, mediji in civilna družba morajo sodelovati pri dolgoročnem prizadevanju za povečanje strokovnosti, preglednosti in etike v sodstvu, da bi pravila na papirju spremenili v kulturo spoštovanja neodvisnosti sodstva in vladavine prava (3. odstavek).
3. Sodni svet mora imeti na voljo učinkovita pravna sredstva za varstvo svoje avtonomije in za to, da izrazi svoj dvom o zakonitosti javnih aktov, ki vplivajo nanj ali na sodstvo. Sodni sveti morajo imeti procesno upravičenje pred domačimi in mednarodnimi sodišči (11. odstavek).
4. Legitimnost sodnih svetov temelji na pravni podlagi, vendar jo mora dopolnjevati zaupanje javnosti, pridobljeno s preglednostjo, odgovornostjo in odličnim delom v korist družbe (10. in 12.–14. odstavek).
5. Večje kot so odgovornosti in pooblastila, podeljena svetu, pomembneje je, da njegovo neodvisnost spoštujeta drugi veji oblasti, da ima dovolj sredstev ter da je odgovoren za svoje dejavnosti in odločitve (25. in 46. odstavek).
6. Vsi člani sodnega sveta morajo izpolnjevati najvišje etične in strokovne standarde in biti na ustrezen način odgovorni za svoja dejanja (16. in 17. odstavek).

⁶⁹ Glej Mnenje CCJE št. 21 (2018).

⁷⁰ Glej govor predsednika Beneške komisije Giannija Buquicchia z naslovom, Demokracija v akciji na konferenci o ničelni korupciji, 7. in 8. 6. 2021.

⁷¹ Glede nevarnosti "učinka ohlajanja" glej CJEU C-83/19 in druge, 236. odstavek.

7. Vsak sodni svet mora delovati pregledno in navesti razloge za svoje odločitve in postopke ter s tem izkazati svojo odgovornost. V ustreznih primerih mora biti omogočeno izpodbijanje odločitev sveta na sodišču (12., 15. in 18. odstavek).
8. CCJE se strinja, da ne obstaja samo ena oblika sodnega sveta. Ne glede na to pa mora imeti vsak svet ustrezne pristojnosti za varstvo neodvisnosti sodstva in posameznih sodnikov⁷², tako da lahko posamezni sodniki prosto odločajo o zadevah brez neprimerne vpliva zunaj ali znotraj sodstva (19. odstavek).
9. Odločitve v zvezi s kariero sodnikov se ne smejo sprejemati zaradi lojalnosti do politikov ali drugih sodnikov, temveč v preglednem postopku z uporabo objektivnih meril, kolikor je to mogoče. Take odločitve morajo biti utemeljene in temeljiti le na meritokratskem načelu. Sodniki, ki menijo, da njihove pravice niso bile spoštovane, morajo imeti pravico do sodnega varstva (20. in 21. odstavek).
10. Člani sveta morajo biti izbrani na pregleden način, ki podpira neodvisno in učinkovito delovanje sveta in sodstva ter preprečuje vsakršen videz političnega vpliva, lastnih interesov ali kronizma (27., 29., 31. in 34. odstavek).
11. Članstvo po uradni dolžnosti ni sprejemljivo, razen v zelo majhnem številu primerov, ne sme pa vključevati članov ali predstavnikov zakonodajne ali izvršilne oblasti (28. odstavek).
12. Predsednik sodnega sveta mora biti nepristranska oseba. V parlamentarnih sistemih, v katerih ima predsednik/voditelj države le formalna pooblastila, je sprejemljivo, da se za predsedujočega sodnemu svetu imenuje voditelj države, medtem ko mora v drugih sistemih predsedujočega izvoliti svet, predsedujoči pa mora biti sodnik.(35. odstavek).
13. Če se v državi članici že izvaja preverjanje (*vetting*), ga mora opraviti neodvisni organ. Sodni sveti morajo imeti pomembno vlogo pri varstvu neodvisnosti sodstva. Preverjanje sveta je skrajni ukrep in kadar se izvede, mora to opraviti neodvisni organ (22. in 23. odstavek).
14. Večino članov v sodnem svetu morajo sestavljati sodniki, ki jih izvolijo njihovi stanovski kolegi, kar zagotavlja najširšo možno zastopanost sodišč in stopenj ter raznolikost spolov in regij (29. in 30. odstavek).
15. Da bi se zagotovila raznolika zastopanost družbe, kar zmanjšuje tveganje korporativizma, CCJE priporoča vključitev nesodniških članov, vključno z laičnimi osebami (29. odstavek).
16. Izogibati se je treba, da bi sodniške člane izvolil parlament ali da bi jih izbrala izvršilna veja oblasti. Kadar nesodniške člane izvoli parlament, je treba zahtevati kvalificirano večino. Uvesti je treba ustrezne mehanizme za preprečitev morebitnih zastojev (31. in 33. odstavek).
17. Člane je treba na ta položaj izbrati za določen čas in morajo imeti ustrezno varstvo glede svoje nepristranskosti in neodvisnosti, kar zadeva zunanje in notranje pritiske. Njihov mandat člana mora načeloma prenehati šele z zakonito izvolitvijo naslednika (36. odstavek).

⁷² Mnenje CCJE št. 10 (2007), 14. odstavek.

18. CCJE želi znova potrditi pomen varnosti mandata vseh članov sveta kot ključne predpostavke za neodvisnost sveta. Člane je mogoče razrešiti s položaja samo na podlagi dokazane hude kršitve in v postopku, v katerem so zagotovljene njihove pravice do poštenega sojenja (36.–38. odstavek).
19. CCJE želi poudariti odgovornost držav članic, da svojim svetom zagotovijo zadostno osebje in financiranje (39. odstavek).
20. Odnosi med svetom in drugima vejama oblasti morajo temeljiti na kulturi spoštovanja pravne države in razumevanju njihovih vlog v demokratični državi (40. in 41. odstavek).
21. Sodni sveti morajo dejavno sodelovati v odprtem in spoštljivem dialogu z drugima vejama oblasti, združenji sodnikov in civilno družbo, vključno z odvetniškimi zbornicami in nevladnimi organizacijami ter mediji (40.–44. odstavek).
22. Svet se mora odločno upreti vsakemu poskusu napada ali pritiska na posamezne sodnike ali sodstvo kot celoto (45. in 46. odstavek).
23. Svet in njegovi člani morajo biti v celoti zavezani sprejetju in podpori vseh ustreznih korakov v boju proti korupciji v sodstvu in sodnem svetu na način, ki spoštuje vladavino prava (47. odstavek).